

Why Do We Still Say Kiddush in the Synagogue?

The Freehof Institute of Progressive Halakhah

Twelve-Minute Shiur #50

1 B. P'sahim 106a

2
3
4
5

זכור את יום השבת לקדשו - זוכרהו על היין בכניסתו.
אין לי אלא בלילה, ביום מנין - תלמוד לומר זכור את יום השבת.

6 “Remember the Sabbath day, to sanctify it” – remember it over wine as it begins.
7 But this tells us only about “remembering” Shabbat at night; from where do we learn the
8 requirement to “remember” it during the day?
9 The text says: “Remember the Sabbath *day*.”

10
11

12 Rambam, Mishneh Torah, Hil. Shabbat 29:1 and 29:6

13
14
15
16
17

מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים שנאמר “זכור את יום השבת לקדשו”, כלומר
זכרהו זכירת שבח וקידוש, וצריך לזכרהו בכניסתו וביציאתו, בכניסתו בקידוש היום וביציאתו
בהבדלה.

18 It is a positive *mitzvah* of the Torah to sanctify Shabbat verbally,” as it says: “Remember the
19 Sabbath day, to sanctify it,” that is, “remember” it with a statement of praise and sanctification.
20 One must sanctify Shabbat at its beginning and at its end: at its beginning with *kiddush*, and at its
21 end with *havdalah*.

22
23
24

מדברי סופרים לקדש על היין ולהבדיל על היין.

25 The Rabbis ordained that *kiddush* and *havdalah* be recited over wine.

26
27

28 B. P'sahim 100b-101a

29
30
31
32
33
34
35

אותם בני אדם שקידשו בבית הכנסת –
אמר רב: ידי יין - לא יצאו, ידי קידוש - יצאו. ושמואל אמר אף ידי קידוש לא יצאו.
אלא לרב, למה ליה לקדושי בביתה? - כדי להוציא בניו ובני ביתו.
ושמואל, למה לי לקדושי בני כנישתא? - לאפוקי אורחים ידי חובתן, דאכלו ושתו וגנו בני כנישתא.
ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: אין קידוש אלא במקום סעודה.

36 Of those who say *kiddush* in the synagogue –
37 Rav says: they do not fulfill the requirement to recite it over wine, but they do fulfill the
38 requirement to “sanctify.” Shmuel says: they *also* do not fulfill the requirement to “sanctify.”
39 How then does Rav explain why they say *kiddush* at home? So that the members of their
40 households [who don't go to synagogue] can fulfill their requirement.

41 How then would Shmuel explain the requirement to say *kiddush* in synagogue? So that
42 guests who eat, drink, and sleep in the synagogue can fulfill their requirement.
43 And Shmuel's ruling is consistent with another ruling of his: Shmuel says: *Kiddush* is
44 valid only in the place where the meal is eaten.
45

46
47 Halakhot G'dolot, ch. 2
48

49 דאין קידוש אלא במקום סעודה, דכתב וקראת לשבת עונג במקום שקראת לשבת שם יהי עונג.
50

51 '*Kiddush* is valid only in the place where the meal is eaten, as it is written (Isaiah 58:13): "You
52 shall call Shabbat a "delight" – i.e., the place where you declare ("call") Shabbat [to be holy]
53 shall be a place of delight.
54

55
56 Shulhan Arukh Orach Hayyim 269:1
57

58 נוהגין לקדש בבהכ"נ, ואין למקדש לטעום מייין הקידוש אלא מטעימו לקטן, דאין קידוש אלא במקום
59 סעודה. ומעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים דאכלי ושתי בבי כנישתא, להוציאם ידי חובתם.
60 ועכשיו אף על גב דלא אכלי אורחים בבי כנישתא לא בטלה התקנה, זהו טעם המקומות שנהגו לקדש
61 בבהכ"נ. אבל יותר טוב להנהיג שלא לקדש בבהכ"נ, וכן מנהג ארץ ישראל.
62

63 It is customary to recite *kiddush* in the synagogue. The one who recites it should not drink from
64 the *kiddush* wine [after the *b'rakhah*] but should let a child drink it, for *kiddush* is valid only in
65 the place where the meal is eaten. This custom was established only for guests who eat and drink
66 in the synagogue, so that they could fulfill their requirement [to sanctify the Sabbath]. This
67 *minhag* has not been annulled even though nowadays guests do not eat [lodge] in the synagogue.
68 This is the rationale for the practice of those communities who customarily recite *kiddush* in the
69 synagogue. But it would be better to reverse this practice and not recite *kiddush* in the
70 synagogue. And that indeed is the *minhag* of Eretz Yisrael.
71

72
73 Ran (R. Nissim Gerondi (14th century Spain) to Alfasi, P'sahim, fol. 20a
74

75 ואנו עכשיו אף על גב דלא אכלי אורחין בבי כנישתא ונקטינן דאין קדוש אלא במקום סעודה אפילו הכי
76 נקטינן לקדושי בבי כנישתא דכיון דמעיקרא אתקון משום אורחים אמרינן ליה שתקנות חכמים
77 קבועות הן, כדאשכחינן במעין שבע דמערב שבת דאתקון משום עם שבשדות הבאים באחרונה ואפילו
78 היכא דליתא לההיא טעמא כגון דאיתנהו כולהו בבי כנישתא אמרינן ליה דכיון דאתקן אתקן.
79

80 Nowadays, even though guests no longer eat [lodge] in the synagogue, and even though we hold
81 that '*kiddush* is valid only in the place where the meal is eaten,' we still recite *kiddush* in the
82 synagogue, because the enactments of the Sages are permanent. An example of this is the prayer
83 *Magen Avot* recited at *aravit* on Shabbat, which was established for latecomers: we still recite it,
84 even if there are no latecomers and everyone is in the synagogue, because once a *minhag* is
85 established, it is established.

86 Resp. Rav Natronai Gaon (9th century Babylonia), no. 76

87
88 הכי אמר רב נטרונאי ריש מתיבתא : מקדשין ומבדילין בבתי כנסיות אף על פי שאין אורחים אוכלין
89 שם ... אפילו קדוש, דהלכה רווחת היא אין קדוש אלא במקום סעודה, אף על פי כן יקדשו על היין
90 בבתי כנסיות. מה טעם, מפני שהטעמת יין של קדוש שבת {משום} רפואה היא... הלכך זמנין דאיכא
91 מן הצבור דלית ליה יין ומקדש אריפתא, ותקנו חכמים לקדש בבית הכנסת (על היין) משום רפואה.

92
93 We recite *kiddush* and *havdalah* over wine in the synagogue, even when no guests eat there...
94 even though it is an accepted rule that ‘*kiddush* is valid only in the place where the meal is
95 eaten.’ The reason is that tasting the *kiddush* wine is good for the health... therefore, since there
96 are times when some people do not have wine and must recite *kiddush* over bread, the Sages
97 ordained that *kiddush* be recited over wine in the synagogue for reasons of health.

98
99

100 R. Asher b. Y’hiel (14th century Germany/Spain), *Hilkhoh Harosh, P’sahim* 10:5

101
102 ומהשתא הוי ברכה לבטלה אם אין שם אורחין וה"ר יונה פירש דאינה ברכה לבטלה... כיון שיש בני
103 אדם שאינם יודעים לקדש נהגו לקדש בבית הכנסת כדי שיצאו ידי קידוש מן התורה. והא דקאמר אין
104 קידוש אלא במקום סעודה לא משמע כפירושו דמשמע שאינו קידוש כלל.

105
106 I conclude that reciting *kiddush* in the synagogue involves a *b'rakhah l'vatalah* [an inappropriate
107 benediction] if there are no guests taking their meals there. But R. Yonah Gerondi says that it is
108 *not a b'rakhah l'vatalah*... because the custom is to recite *kiddush* in the synagogue so that those
109 who do not know how to recite it may fulfill their Toraitic obligation. However, the rule ‘*kiddush*
110 is valid only in the place where the meal is eaten’ contradicts his explanation, since it means that
111 *kiddush* recited in the synagogue is not *kiddush* at all.

112
113

114 R. Aharon Hakohen (Provence, 14th century), *Sefer Orhot Hayyim, Hilkhoh Kiddush Hayom*

115
116 וי"א כי הטעם לפי שפעמים יש בצבור מי שאינו בקי בנוסח הקידוש ובשמוע אותו יגמרוהו.

117
118 Some explain the reason [for reciting *kiddush* in synagogue when no guests lodge there] as
119 follows: among the congregation there will occasionally be someone who doesn't know the text
120 of *kiddush*. When he hears it recited, he learns it.